

PO

júl 2021   www.vucp.sk

KRAJ

MAGAZÍN PREŠOVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Na úvod

Milí obyvatelia Prešovského kraja,

„do sveta“ vysielame nový informačný produkt Prešovského samosprávneho kraja *PO kraji*. Mierime s ním v približne 245-tisícovom náklade do všetkých 13-tich okresov nášho kraja, aby sme boli o krok bližšie k vám všetkým.

Prostredníctvom tohto printového magazínu vás chceme informovať o našich výsledkoch, úspechoch, prebiehajúcich procesoch a budúcich plánoch. Aj napriek náročnému obdobiu, ktoré poznačila pandémia, sme totiž neúnavne spolu s poslancami Zastupiteľstva PSK pokračovali v rozvíjaní a zveľaďovaní nášho kraja. Rekonštruovali sme cestnú infraštruktúru, školy, investovali nemalé financie do sociálnej oblasti i kultúry, podporovali miestne samosprávy a cestovný ruch.

Boj s koronavírusom ešte nemáme celkom vyhraný. My sme rozhodnutí v úsilí, robiť náš kraj lepším a krajším miestom, nepolať. Pretože nám na ňom záleží a chceme, aby tu žili všetci ľudia spokojný a šťastný život.

V rukách teda držíte náš magazín *PO kraji*. Chceme vás ním nielen informovať, ale aj zaujať a podnietiť k diskusií a ukázať kompetencie a oblasti pôsobenia krajskej samosprávy. Každá z nich s vami veľmi úzko súvisí a je súčasťou aj vašich životov.

Prešovský kraj je krajom nás všetkých. Je malebným miestom s obrovským bohatstvom a najmä plný vrúcnych ľudí. A ja som hrdý na to, že som jeho súčasťou a že vám ho môžeme aj takýmto spôsobom priblížiť. Tieto noviny sú a budú o nás, o vás, o našom Prešovskom kraji.

Milan Majerský
predseda PSK

PO KRAJI

Cesty

Krajská samospráva má v správe 2 439 kilometrov ciest 2. a 3. triedy a 1 236 mostných objektov. Ich opravy a rekonštrukcie, ako aj zimnú údržbu realizuje organizácia Správa a údržba ciest PSK, ktorá má sedem oblastí – Bardejov, Humenné, Poprad, Prešov, Stará Ľubovňa, Svidník, Vranov nad Topľou.

Práca

Prešovský samosprávny kraj je zriaďovateľom 72 stredných škôl, 25 zariadení sociálnych služieb a 27 kultúrnych zariadení – 2 divadiel, 5 osvetových stredísk, 8 knižníc, 7 múzeí, 2 galérií, 2 hvezdární a planetárií a 1 umeleckého súboru PULS. Prímestskú autobusovú dopravu v kraji zabezpečujú štyria verejní dopravcovia.

Rodina

Kraj v roku 2019 zriadil Nadáciu PSK pre podporu rodiny, ktorá pomáha rodinám a jednotlivcom v zlej ekonomickej, sociálnej či zdravotnej situácii. Nadácia za dva roky svojej činnosti finančne podporila 279 núdznych rodín.

Zdravie

Prešovská župa plní množstvo úloh aj počas pandémie. Od jej vypuknutia myslí na ochranu zdravia najohrozenejších v zariadeniach sociálnych služieb, organizáciách vo svojej pôsobnosti, pomocnú ruku podáva i štátu, ako aj širokej verejnosti. Vo svojich veľkokapacitných centrách a prostredníctvom výjazdovej služby do konca júna zaočkovala už takmer 160-tisíc ľudí.

Veľké investičné zámery PSK

Významné investičné zámery kraja najnovšie podporí financovanie Európskej investičnej banky. Tá poskytne krajskej samospráve 30 miliónov eur na zlepšenie dopravnej a sociálnej infraštruktúry. Vďaka úveru budú v najbližších rokoch zrealizované projekty v hodnote takmer 70 miliónov eur.

Investície

Vranovské osvetové stredisko a knižnica

3,6 miliónov eur

V budove Hornozemplínskeho osvetového strediska vo Vranove n/Topľou vznikne kultúrno-vzdelávacie a spoločenské centrum. Po rekonštrukcii sa do neho presťahuje aj Hornozemplínska knižnica, čím sa komplexne zlepšia podmienky kultúrneho zázemia v regióne. Počíta sa s vybudovaním parkovacej plochy, úpravou potoka, zelene a oddychovej časti, s chodníkmi i bezbariérovým prístupom. Rovnako dôjde k zníženiu energetickej náročnosti budovy.

Vizualizácia

Vranovské osvetové stredisko a knižnica

Lilyana Pavlova

viceprezidentka EIB

„Spojíme sily s Prešovským krajom, aby sme podporili hospodársku a sociálnu súdržnosť na Slovensku tým, že budeme naďalej znižovať sociálne a ekonomické nerovnosti. Je to v súlade s cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie.“

Vizualizácia

Nové ZSS v Bijacovciach

Bijacovce, okres Levoča

5,8 miliónov eur

Dlhodobu nevyužívanú priestory internátu SOŠ lesníckej v Bijacovciach sa zrekonštruujú a zmenia charakter. Využívané budú na účely dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti pre klientov s Parkinsonom a Alzheimerom. Celkovo by tu malo vzniknúť 60 lôžok – 40 v špecializovanom sociálnom zariadení na dvoch podlažiach a ubytovanie pre 20 osôb v dome ošetrovateľskej starostlivosti na jednom podlaží. A to vrátane priestorov na činnosť terapiu služieb lekára a doplnkových služieb.

Krajská knižnica v Prešove

4,9 miliónov eur

Prešovská župa spojí tri pobočky a archív Krajskej knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove do jedného komplexu, a to rekonštrukciou troch meštianskych domov na Slovenskej ulici v Prešove s využitím exteriéru nádvorja pre podujatia. Komplexná rekonštrukcia a modernizácia budov počíta s výstavbou podzemného parkoviska.

Divadlo Jonáša Záborského

1,8 miliónov eur

Nová budova DJZ v Prešove prejde čiastočnou rekonštrukciou, ktorou sa zníži jej energetická náročnosť a zlepšia tepelno-technické podmienky v priestoroch pre verejnosť. Vymenia sa presklené výplne vo vstupnej časti divadla, ktoré sú značne poškodené, odstránia sa tepelné mosty, posilnia statické prvky. Taktiež dôjde k rekonštrukcii rozvodov kúrenia v podlahe okolo presklených častí, doplnia sa klimatizačné jednotky.

Oblasti financovania	Výška investícií v €
Cesty (vrátane cyklochodníkov)	25 000 000
Mosty	10 900 000
Vzdelávanie	17 700 000
Kultúra	10 300 000
Sociálna oblasť	4 800 000
Verejné budovy	1 500 000
SPOLU	70 200 000

Dohoda PSK a EIB bola spečatená podpisom zmluvy 7. júna počas on-line spojenia Prešov - Luxemburg. Indikatívny zoznam plánovaných akcií obsahuje vyše 100 projektov. Použitie prvých 15 miliónov eur z úveru odsúhlasili poslanci krajského parlamentu na čerpanie už v tomto roku.

Cesty

POTREBUJEME KVALITNÚ CESTNÚ INFRAŠTRUKTÚRU

Kvalitná a funkčná dopravná infraštruktúra je jedným zo základných predpokladov dynamického rozvoja regiónu. Kraj venuje skvalitneniu cestných komunikácií na svojom území veľkú pozornosť a nepoľavil aj napriek sťaženým podmienkam počas pandémie. Peniaze samosprávy smerujú prioritne na opravu havarijných úsekov, zahŕňajú prípravy projektových dokumentácií na budúce akcie, opravu mostov, odstránenie bodových chýb na cestách a sanáciu zosuvov. Investície pre okresy sú rozdelené adekvátne podľa podielu spravovanej dĺžky ciest a úsekov, ktoré sú najkritickejšie.

MODERNIZUJEME CESTY

Z celkového počtu 2 439 km ciest evidujeme okolo 530 km ciest v nevyhovujúcom a 44 km ciest v havarijnom stave. Investičný program by mal v tomto roku priniesť pokles havarijných stavov ciest o polovicu. Aktuálnymi investičnými akciami sa celkovo opraví viac ako 100 kilometrov ciest.

OPRAVUJEME MOSTY

V tomto roku pôjde šesť miliónov eur na opravu 25 mostov. Ďalšie tri milióny eur použije kraj z európskych zdrojov na rekonštrukciu 16 mostných objektov. Okrem toho je vyčlenených na tieto stavby ďalších viac ako pol milióna eur z bežných prostriedkov SÚC PSK. Z celkového počtu 1 236 mostných objektov je v havarijnom stave už len

jeden most v obci Ruská Volová, kde sa na jeho obnovu aktuálne vyhotovuje projektová dokumentácia.

POKRAČUJE REKONŠTRUKCIA FREKVANTOVANÝCH CIEST

PIENINY

Modernizácia cestného spojenia Pieninských národných parkov pokračuje od jari treťou etapou. Ide o vyše 3,5 km úsek Hniezdne – Kamienka v náklade vyše 930-tisíc eur. Okrem cestného telesa sa tu zmodernizuje most a pribudnú dva nové priepusty. Ukončenie stavby je naplánované v tomto roku. V rámci druhej etapy bolo vlani v oblasti Pienin

2021

38,7 milióna eur
15 miliónov eur
20 miliónov eur

| na modernizácie a opravy ciest, mostov, zosuvov, strojné a ďalšie stavebné investície

| hodnota aktuálne realizovaných projektov, vrátane eurofondov

| na projekty v procese verejného obstarávania

zrekonštruovaných viac ako 22 kilometrov ciest a šesť mostných objektov za vyše 3,4 milióna eur.

DEMJATA – RASLAVICE

V úseku Demjata – Raslavice sa modernizuje 2,3 km dlhá cesta druhej triedy, dva mosty v nevyhovujúcom stave a dva cestné priepusty. Celkové náklady predstavujú 2,2 milióna eur. Modernizácia vozovky zabezpečí lepší prístup obyvateľov na napojenie cestnej siete Prešov – Kapušany – Svidník (R4) – Vyšný Komárnik – Barwinek.

FIJAŠ – LOMNÉ

V rámci projektu Rekonštrukcia dopravného spojenia v okresoch Svidník, Stropkov a Jaslo, II/556 Fijaš – Lomné sa opraví úsek v dĺžke 7 km. Urobí sa tu sanácia zosuvného územia a oporného múra, upravia sa priepusty, zrekonštruuje most. Položí sa asfaltový koberec, vybuduje autobusová zastávka, zmodernizujú priechody. Celkové náklady dosahujú takmer 2 milióny eur.

KOPEC PARŠIVÁ

Za 300 kalendárnych dní má byť hotový takmer 4 km úsek cesty III. triedy Bijacovce – Brezovica. Práce zahŕňajú kompletnú výmenu vozovky, sanáciu odvodnenia, výstavbu nového priepustu, doplnenie bezpečnostných zariadení, zvodidiel a smerových stĺpikov. Celkové náklady predstavujú takmer 772-tisíc eur.

SPIŠKÝ ŠTVRTOK – KEŽMAROK

Výmena vozovky čaká vyše 7,7 km úsek cesty II. triedy Spišský Štvrtok – Kežmarok. Okrem nového koberca sa tu vymenia a doplnia zvodidlá a v niektorých úsekoch sa cesta rozšíri. Takisto sa doplní meteorologická stanica, obnoví sa vodorovné dopravné značenie a postavia nový cestný priepust. Odhadované náklady sú 1,2 milióna eur.

POPRADEK – STARÝ SMOKOVEC

Prvou etapou by sa mala zavŕšiť celková modernizácia úseku cesty II. triedy

Poprad – Starý Smokovec. Ide o rekonštrukciu úseku v celkovej dĺžke vyše 3 km. Zahŕňa výmenu a vystuženie horných vrstiev vozovky, odvedenie zrážkovej vody z povrchu vozovky, vylepšenie zvislého aj vodorovného dopravného značenia, rekonštrukciu dláždených priekop a kanalizácií, ale aj rekonštrukciu mosta nad Velickým a Červeným potokom. Modernizácia si vyžiada takmer 2,4 milióna eur.

HUDCOVCE – TOPOĽOVKA

Na úseku v okrese Humenné sa zmodernizuje viac ako 1 km vozovky. Súčasťou prác bude aj rekonštrukcia troch priepustov, preložka plynovodu a telekomunikačných káblov. Celkové náklady predstavujú viac ako 991-tisíc eur. Zo

zdrojov PSK sa plánujú zrekonštruovať aj ďalšie najnevyhnutnejšie úseky – prietah obcou Hudcovce a most v obci v predpokladanej hodnote 520-tisíc eur.

SVIDNÍK – MIČAKOVCE

V okrese Svidník sa zrekonštruuje 1,64 km úsek cesty II/556 okresná hranica Svidník – Mičakovce za viac ako 814-tisíc eur. Okrem výmeny vrstiev krytu vozovky sa opraví tri mosty, zrekonštruujú priepusty a odvodňovacie zariadenia. Vymenia a namontujú sa zvodidlá a smerové stĺpiky. Zo zdrojov krajskej samosprávy sa plánujú zrekonštruovať aj zosuvné územia v Mičakovciach, na ktoré je vyčlenených ďalších 320-tisíc eur.

Obnova cestárskej techniky

Dôležité pre cesty je kvalitné technické zázemie. Správa a údržba ciest PSK modernizuje prevádzkové areály a obnovuje dopravnomechanizačné vybavenie na údržbu a rekonštrukcie ciest.

Za sumu 2,3 milióna eur obnovila vozový park o ďalších deväť špeciálnych vozidiel. Cestárom budú slúžiť počas zimnej aj letnej údržby v okresoch Bardejov, Poprad, Stará Ľubovňa, Svidník a Vranov nad Topľou. Ostatné posypové vozidlá poputujú do cestmajsterstiev v Medzilaborciach, Levoči, Nižnej Šebastovej a v Záborskom.

V zime sa cestárske vozidlá využijú na posyp, v lete ako zásobovače asfaltovej zmesi na opravu ciest. Vedia čerpať vodu, umývať a postrekať vozovku a mosty, v zime zase čerpať soľanku a striekať zamrznuté cesty. V tomto roku vyčlenila župa na stroje, mechanizmy a vozidlá viac ako päť miliónov eur.

Zdravotníctvo

V nasadení proti pandémiei

Kraj v prvej vlne pandémie prevzal na seba veľa nových povinností a suploval úlohu štátu. Zriadil karanténne centrá, zabezpečoval ochranné a dezinfekčné prostriedky pre zariadenia sociálnych služieb i ambulatnú sféru. Koordinoval dobrovoľníkov a pomoc najzraniteľnejším, angažoval sa pri zriadení odberných miest. Úloha krajskej samosprávy sa posilnila v čase kulminácie pandémie koronavírusu začiatkom tohto roka. Rezort zdravotníctva sa na samosprávne kraje obrátil s požiadavkou zriadenia veľkokapacitných očkovacích centier na ich území. Tie výrazne zrýchlili očkovanie a prispeli k ochrane ľudí pred ochorením Covid-19.

PSK otvoril päť veľkokapacitných očkovacích centier (VKOC). Realizuje sa v nich očkovanie a preočkovanie vakcínami AstraZeneca, Pfizer/BioNTech a Sputnik V. Do ponuky očkovacích látok pribudla v júli jednodávková vakcína od spoločnosti Johnson & Johnson. K 30. júnu 2021 kraj zaočkoval takmer 160-tisíc ľudí.

Sme s vami v kontakte

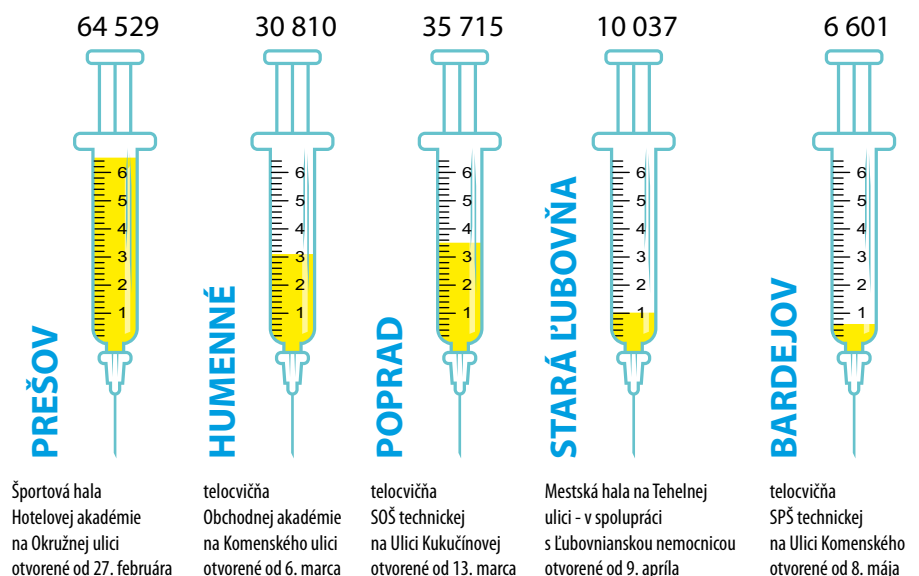
PSK má vlastný registračný systém www.psk-ockovanie.sk

Systém je určený pre náhradníkov, ale i čakatelov na očkovanie a preočkovanie, ktorí na termín podania prvej alebo druhej dávky vakcíny čakajú neprimerane dlhý čas. Kraj reaguje na situáciu v očkovacej stratégii Slovenska a problémy s nedoručovaním pozývacích SMS správ zo štátnej čakárne na preočkovanie.

PSK má špeciálny email: ockovanie_psk@vucpo.sk

Mail je určený pre otázky záujemcov o očkovanie v očkovacích centrách PSK.

Počty podaných vakcín vo VKOC | údaje k 30. 6. 2021

Výjazdová očkovacia služba PSK má za sebou zorganizovanie jednodňového veľkokapacitného očkovania v Medzilaborciach, vakcináciu vo väzniciach v Prešove a Sabinove, ako aj vo veľkých výrobných firmách v kraji.

Vakcína príde k vám

Výjazdová očkovačská služba PSK vyrazila do terénu 8. mája. Prioritou je v obciach očkovať vakcínou proti koronavírusu záujemcov z radov starších, ťažko zdravotne postihnutých, imobilných a všetkých, ktorí majú sťažený prístup k očkovaniu. Služba svoju činnosť zintenzívnila začiatkom júna, kedy prešla z víkendového režimu na očkovanie počas celého týždňa.

Takto priamo v aute bola podaná vakcína Magdalény Birošovej v Raslaviciach. Tu sú jej slová tesne po podaní vakcíny:

„Povedala som synovi, že to je veľká pomoc. Nevládzem, ani o palici by som tam nezašla. Veľmi pekne ďakujem.“

Prostredníctvom výjazdovej služby bolo zaočkovaných už vyše 11-tisíc obyvateľov kraja.

František Majerský

prezident Slovenskej komory zdravotníckych záchranárov

„Očkovanie je zodpovednosť voči sebe, svojej rodine, priateľom, ko legom a pacientom. Je to svetlo na konci tunela a ja som presvedčený, že vďaka očkovaniu všetci spoločne porazíme túto pandémiu.“

Adriana Kulková

lekárka, výjazdová očkovačská služba

„V tých obciach, v ktorých sme boli, bol záujem pomerne veľký. Hlavne tí starší ľudia alebo tí, ktorí nemajú možnosť cestovať do veľkokapacitných centier, tak sú tým nadšení.“

Jozef Tekáč

vedúci Odboru zdravotníctva Úradu PSK

„Očkovanie je cesta a riešenie, ako zvíťaziť nad pandémiou a vrátiť sa k životom, ktoré sme žili pred ňou. Vakcína je nádej na život najmä pre starších a ľudí s vážnymi diagnózami, ktorých je potrebné chrániť. Budme preto zodpovední a solidárni aj voči druhým.“

Zariadenia sociálnych služieb

Očkovanie zmiernilo prísne režimy

Od začiatku pandémie boli najviac skúšané zariadenia sociálnych služieb. Počas prvej i druhej vlny pre bezpečnosť klientov i zamestnancov fungovali v prísnom protiepidemickom režime a pri náraste pozitívnych prípadov sa viaceré ocitli v čiastočnej či úplnej karanténe. Dnes je situácia v župných domovoch sociálnych služieb priaznivá a stabilizovaná. Dovolené sú už návštevy za podmienok stanovených poskytovateľmi a život v domovoch sa vracia postupne do normálu. K uvoľneniu opatrení výraznou mierou prispelo aj očkovanie, pri ktorom zariadenia PSK patrili medzi najaktívnejšie v rámci Slovenska.

Reakcie na očkovanie v ZSS

Katarína Petriková
riaditeľka DSS Sabinov

„Očkovanie v našom zariadení pre nás predstavuje spôsob ochrany a prevencie zdravia našich prijímateľov sociálnej služby, ale aj kolektívnu ochranu komunity. Vakcinácia nám umožňuje aj postupný návrat k normálnemu životu a zvýšenie miere socializácie prijímateľov sociálnych služieb.“

Terézia Sisáková
riaditeľka CSS Vita Vitalis Prešov

„Máme zaočkovaných 90 % z celkového počtu klientov a zamestnancov a aj vďaka tomu nastalo u nás oživenie. Život sa vrátil do koľají, v ktorých bol pred pandémiou. Povolili sa návštevy v areáli a návštevné miestnosti, dokonca po dohode aj pri ležiacich pacientoch. Klienti môžu tiež za brány centra do mesta či obchodov, na čo boli zvyknutí pred pandémiou.“

Mobilná služba pracuje na základe harmonogramov, ktoré sú vopred pripravované v spolupráci s primátormi a starostami v kraji a vychádzajú z analýz záujmu o očkovanie. Očkuje sa na vybraných miestach – v kultúrnych domoch, obecných zdravotníckych zariadeniach a priamo v mieste bydliska.

Catching-up Regions

PRE NAŠTARTOVANIE PROSPERITY

Prešovský samosprávny kraj v spolupráci s Európskou komisiou a Svetovou bankou vstúpil už do tretej etapy európskej iniciatívy Catching-up Regions. Jej zmyslom je nájsť riešenia pre najväčšie problémy kraja a nasmerovať európske štrukturálne fondy na zvýšenie výkonnosti, rastu a zamestnanosti regiónu.

Cieľom iniciatívy, do ktorej bol v rámci Slovenska v roku 2018 pilotne vybraný práve PSK, je adresná podpora menej rozvinutých, tzv. „dobiehajúcich“ regiónov. Vďaka nej sa preinvestuje v regiónoch kraja vyše 145 miliónov eur.

Geoinfraštruktúra priestorových údajov

So zámerom skvalitniť a sprístupniť informácie vytvoril kraj platformu - www.geopresovregion.sk. Obsahuje zverejnené datasey a tematické aplikácie o demografii, ekonomike, zamestnanosti a trhu práce, zdravotnej starostlivosti i sociálnych službách, problematike marginalizovaných rómskych komunít, doprave aj o turistike či cestovnom ruchu.

Zlepšenie integrácie marginalizovaných rómskych komunít

Samospráva chce v rámci iniciatívy zlepšiť integráciu marginalizovaných rómskych komunít. V pilotných šiestich obciach s rómskou populáciou (Ostrovany, Varhaňovce, Dlhé Stráže, Čičava, Varadka a Krivany) plánuje realizovať projekty za 10 miliónov eur. Zabezpečí sa prístup k vode, kanalizácii, vytvorí prístupné bývanie, vybudujú materské školy.

Poloniny Trail

Prešovská župa intenzívne pracuje aj na projekte Poloniny Trail, viacúčelovej turisticko-rekreačnej trase s dĺžkou približne 90 km. Prvá a druhá etapa výstavby by mala byť dokončená do roku 2023, tretia do roku 2025. V okrese Snina sú realizované ďalšie nadväzujúce aktivity.

Zvyšovanie kvality a efektívnosti stredného školstva PSK

V komponente školstvo bolo vybraných päť stredných škôl v Prešovskom kraji, kde sa do konca roka 2023 implementujú projekty za 32 miliónov eur. Zamerané sú na výstavbu a rekonštrukciu priestorov, kvalitné materiálo-technické vybavenie pre učebne, dielne a ďalšie priestory. Zapojené školy: SOŠ agropotravinárska a technická Kežmarok, SOŠ polytechnická A. Warhola Medzilaborce, SOŠ Jarmočná Stará Ľubovňa, SOŠ elektrotechnická Poprad-Matejovce, Spojená škola Ľudmily Podjavorinskej Prešov. Celkovo sa v školstve preinvestuje 62 miliónov eur.

Základná environmentálna infraštruktúra v okrese Snina

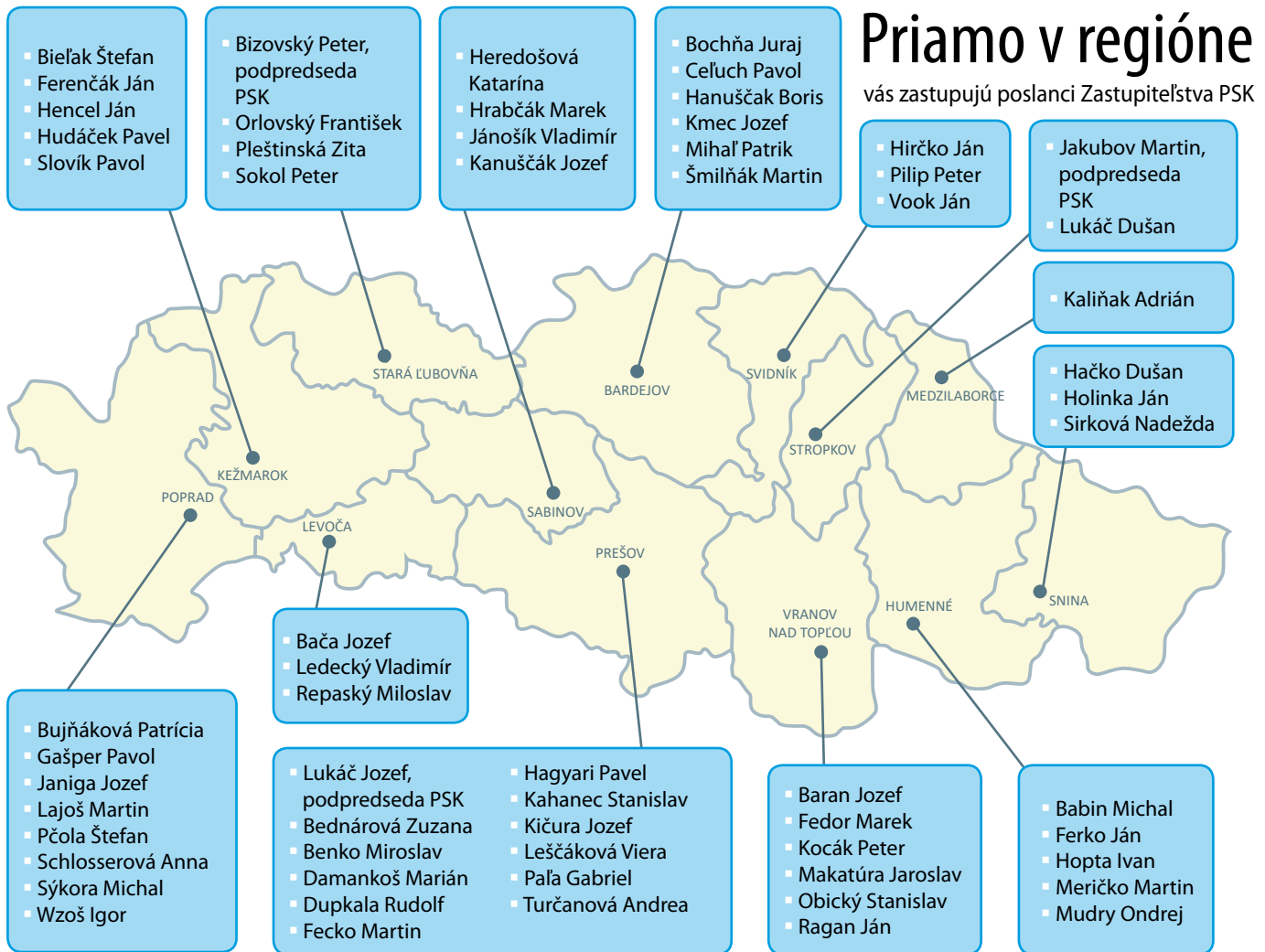
V Sninskom okrese chce PSK pre jednotlivé obce dobudovať verejný vodovod a kanalizáciu spolu s čističkami odpadových vôd. Aktuálne je ukončený 50 m hlboký vrt v Uličskom Krivom, kde bola vykonaná čerpacia skúška (výdatnosť 2,0 l/s). V lete sa tu zrealizuje 21-dňová čerpacia skúška a odber vzorky na podrobný rozbor vody. Ukončený bol aj 100-metrový vrt v Novej Sedlici, kde je výdatnosť vrtu a kvalita vody nedostatočná na zásobovanie obce. Odobratá bola tiež vzorka z prameňa v obci Zboj. Predbežne bola určená výborná kvalita vody a výdatnosť prameňa na 1,0 l/s. Aktuálne je ukončené aj verejné obstarávanie na zhotovenie 17 hydrogeologických prieskumných vrtov do hĺbky 100 m. Tie budú po úspešnom prieskume slúžiť obciam ako zdroj pitnej vody.

Progresom a plánmi v jednotlivých komponentoch sa zaoberali 29. júna na Záverečnej konferencii CURI zástupcovia prešovskej a banskobystrickej župy vrátane expertov Európskej komisie, Svetovej banky, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a ďalších zainteresovaných aktérov.

Priamo v regióne

vás zastupujú poslanci Zastupiteľstva PSK

GRANTOVÝ PROGRAM

Zvýšiť kvalitu života v regiónoch v rámci vlastných grantových schém. To je Výzva pre región, Výzva predsedu PSK a Mikroprogram PSK. Samospráva už takto podporila výstavbu športovísk, opravu kultúrnych pamiatok, vybavenie či rekonštrukciu sociálnych zariadení, ale aj rôzne kultúrne a športové podujatia.

V tomto roku kraj rozdelil na projekty obcí, miest, záujmových združení, neziskových organizácií a ďalších oprávnených žiadateľov 4 milióny eur.

Rok 2021

PODPORENÝCH 635 PROJEKTOV

Výzva Zastupiteľstva PSK / Mikroprogram PSK	1,28 mil. €
Výzva predsedu PSK	320 000 €
Výzva pre región	2,40 mil. €

V roku 2018 sa do projektov v regiónoch investovalo takmer 1,32 miliónov eur. V roku 2019, kedy sa spustil program Výzva pre región, viac ako 5,5 miliónov eur a v predchádzajúcom roku takmer 4,4 milióny eur. Kraj v rámci svojej grantovej schémy podporil v roku 2020 spolu 636 projektov.

Spojená škola Sabinov

Školstvo

MODERNIZUJEME AJ POČAS PANDÉMIE

Kraj vlani investoval do modernizácie budov a vybavenia stredných škôl takmer 11 miliónov eur. Zameral sa na rekonštrukčné práce, ktoré zefektívniť prevádzku budov, materiálno-technické zabezpečenie učební a dielní, rekonštrukciu vstupov a sociálnych zariadení či opravy striech. Výraznejšie

sa modernizovali objekty v okresoch Prešov, Vranov nad Topľou, Poprad, Levoča, Bardejov, Humenné, Kežmarok a Svidník. Prešovský samosprávny kraj z vlastného rozpočtu na rekonštrukcie škôl a ich technické zabezpečenie v tomto roku zatiaľ vyčlenil takmer 4,4 miliónov eur.

SPŠ strojnícka Prešov

SPŠ techniky a dizajnu Poprad

Dôležitým prvkom efektivity školstva je jeho optimalizácia. Jej výsledkom je skvalitnenie výučby a materiálno-technického vybavenia škôl, lepšie platové ohodnotenie učiteľov, vyššia kvalita ponuky učebných a študijných odborov a efektívnejšie využitie finančných prostriedkov. Optimalizácia mení školy na kvalitné vzdelávacie inštitúcie moderné zvonku i zvnútra. S jasným efektom a pozitívnym výsledkom PSK zoptimalizoval niektoré školy v okresoch Prešov, Bardejov a Svidník.

DUÁLNE VZDELÁVANIE

V školskom roku 2020/2021 bolo do systému duálneho vzdelávania zapojených 35 škôl s 1015 žiakmi, z toho až 809 žiakov z 31 župných stredných škôl, a to technického, elektrotechnického zamerania, z oblasti obchodu, služieb, hotelierstva či gastronómie. Pred tromi rokmi bolo do duálu zapojených len 84 žiakov. Záujem zo strany zamestnávateľov o toto vzdelávanie vzrástol v tomto roku o približne 40 %. V súčasnosti je v duáli 396 zamestnávateľov.

Krajská samospráva vyhlásila anketu Naj online učiteľ PSK. Jej zámerom je vyzdvihnúť prácu učiteľov stredných škôl počas dištančnej výučby, na ktorú museli prejsť v čase pandémie koronavírusu. Učiteľov na ocenenie nominujú žiaci zo všetkých stredných škôl v Prešovskom kraji. Nominácie prebiehajú do 16. augusta a je potrebné ich poslať na e-mail: nominacie@vucpo.sk.

Naši úspešní študenti

LINKA NA OPASKY S PC HROU

Študenti IV.C Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej v Prešove Adam Sivulka a Tomáš Sikora zvíťazili na celoslovenskej súťaži Siemens Young Generation Award 2021. Konkrétne s modelom linky na výrobu opaskov študenta Patrika Brindzu, ktorú prerobili, vylepšili a doplnili aj o počítačovú hru pre operátora výroby.

RYBÁRSKA VÁŠEŇ V PROJEKTE

Projekt Gréty Kolcunovej z Gymnázia Leonarda Stöckela v Bardejove bol nominovaný na súťažnú prehliadku vedeckých prác „Step into the future“ v Moskve a Genius Olympiad v New Yorku. Z celkového počtu vyše 1200 projektov a 5000 účastníkov bol v Moskve jedným z dvoch najlepšie hodnotených. Gréta zdokumentovala vývin a úspešnosť odchovu pstruha potočného v rieke Topľa a jej prítokoch odchovom z ikier.

POSTUP NA EURÓPSKU SÚŤAŽ VO VARENÍ

Žiak župnej SOŠ hotelovej Horný Smokovec Šimon Kalata sa vďaka medailovému umiestneniu v celoslovenskom finále súťaže Skills Slovakia Gastro Junior METRO CUP 2020 prebojoval do európskej časti - worldskills Europe, ktorá sa bude konať v septembri v Grazi v Rakúsku. Euroskills je súťaž odborných zručností mladých ľudí. Ide o platformu, ktorá zvyšuje povedomie, atraktivitu a vysokú kvalitu vzdelávania v rámci Európy.

4X MAJSTERKOU V PLÁVANÍ

Majstrovstvá seniorov a juniorov v plávaní priniesli veľký úspech pre Gymnázium Kukučínova v Poprade. Jeho žiačka Tamara Potocká z III. GS na podujatí získala štyri tituly majsterky Slovenska. Zvíťazila v disciplínach 200 m polohové preteky; 200 m voľný spôsob; 200 m znak a 50 m motýlik. Aktuálne má vybojovanú miestenku na tohtoročné seniorské majstrovstvá sveta v krátkom bazéne v Abu Dhabi.

Zbierame školské pomôcky

PSK v spolupráci so župnými strednými školami od roku 2019 každoročne organizuje zbierku školských pomôcok pre deti zo znevýhodneného prostredia. Nové či používané školské pomôcky sú konkrétne určené pre deti žiadateľov o pomoc z Nadácie PSK pre podporu rodiny a detské domovy a charitné centrá v kraji, do ktorých sú distribuované prostredníctvom Gréckokatolíckej charity Prešov.

PRORODINNÝ KRAJ

Benefity pre darcov krvi

Krajská samospráva poskytuje darcom krvi benefity v oblasti dopravy, a to jednosmerné osobitné cestovné pre držiteľov zlatej Jánskeho plakety. V oblasti kultúry ponúka držiteľom zlatej a diamantovej Jánskeho plakety a držiteľom Kňazovického medaily bezplatnú registráciu na jeden rok vo svojich župných knižniciach, vstup zdarma do expozícií župných múzeí a galérií, 50% zľavu zo vstupného vo svojich divadlách, hvezdárni, z vystúpení PULS-u, 50% zľavu pri ubytovaní v astronomickom stredisku Roztoky.

Nadačný fond pre krízové situácie

Pri mimoriadnych udalostiach chce byť nápomocný novozriadený Nadačný fond Nadácie PSK pre podporu rodiny. Ide o nový a efektívny nástroj pomoci, prostredníctvom ktorého bude kraj spolu s obcami a mestami pomáhať občanom a rodinám pri prekonávaní a odstraňovaní následkov prírodných pohrôm či nepredvídateľných udalostí ako sú povodne, veterné smršte či požiare. Krajská samospráva do fondu už prispela čiastkou vyše 82 600 eur.

Rodinné vstupné na kultúru

V kultúrnych organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK sa zaviedlo rodinné vstupné. Opatrením chce kraj zvýšiť ich dostupnosť aj pre mnohopočetné rodiny. Hradený vstup majú do siedmich župných múzeí a dvoch galérií len rodičia a jedno až štyri deti do 15 rokov majú vstup zdarma. V ôsmich knižniciach PSK sa zaviedlo rodinné zápisné na rok v jednotnej výške šesť eur. Platí pre rodičov, deti aj starých rodičov, ktorí majú s nimi spoločné miesto trvalého pobytu.

Foto: Jano Štovka-MQEP

Foto: archív Lujzinej rodiny

PRÍBEH LUJZY

Lujza prišla na svet s Downovým syndrómom - oneskoreným motorickým, verbálnym a sociálnym vývojom, hypermobilitou, teda oslabeným svalstvom a hypotómiou - svalovým napätím. K tým sa neskôr pridružila tiež leukopénia a problémy s nízkou hladinou železa v krvi. Aby napredovala, potrebuje absolvovať rehabilitačné pobyty, ktoré na Slovensku zdravotné poisťovne nepreplácajú. Nadácia Lujzinu rodinu finančne podporila v apríli tohto roku.

Lujza s rodinou

„Chcela by som sa vám veľmi pekne poďakovať v mene našej dcéry Lujzy, vám, úžasným ľuďom, za finančnú pomoc, ktorá nám pomohla absolvovať rehabilitačný pobyt v špeciálnom medicínskom centre. Tento pobyt bol pre Lujzu veľkým prínosom a veľmi jej pomohol v napredovaní. Preto vám patrí veľká vďaka.“

Nadácia PSK prerозdelila už takmer 170-tisíc eur

Nadácia PSK pre podporu rodiny za dva roky svojej činnosti finančne podporila už 279 núdznych rodín z celého kraja a prerозdelila 168-tisíc eur. Pomohla aj materiálne či prostredníctvom verejných zbierok. V prvom roku svojej činnosti podporila okrem iných i rodiny zasiahnuté výbuchom plynu v bytovom dome na Mukačevskej ulici v Prešove.

V tomto roku pomohla 33 rodinám, medzi ktoré prerозdelila vyše 20-tisíc eur. Finančie boli určené najmä na rehabilitačné pobyty pre deti, nákup špeciálnych zdravotných pomôcok a základných životných potrieb, liečbu v hyperbarickej komore, zaplatenie nájmu, dlhov či rekonštrukčné práce. Pomocnú ruku podala žiadateľom z deviatich okresov: Prešov (11), Kežmarok (6) a Poprad (5), Humenné (3), Levoča (2), Stropkov (2), Bardejov (2), Snina (1) a Vranov nad Topľou (1).

Ako môžete pomôcť

FINANČNÝM DAROM

Poukázaním ľubovoľného finančného príspevku na konto nadácie IBAN:

SK62 0900 0000 0051 5295 2003

NEFINANČNÝM DAROM

Vecným darom alebo službou – napr. práčkou, detskou postieľkou, kuchynským sporákom, opravou auta, vymalovaním stien atď.

BENEFÍCIA

Organizovaním firemných aktivít, z ktorých výťažok venujete rodinám v núdzi v databáze nadácie.

Plány v cyklodoprave

Atraktivita cyklodopravy v Prešovskom kraji sa zvýši. Krajskí poslanci schválili aktivity v oblasti cyklodopravy a cykloturistiky na tento rok v celkovom objeme 820-tisíc eur. K doterajším 320-tisíc eur totiž pridali ďalších 500-tisíc eur. Finančne kraj použije na dokončenie cyklotras EuroVelo11, prepojenie Vysokých Tatier so Slovenským rajom či na cykloturistickú trasu pútnického významu Levoča - Spišský Jeruzalem. Okrem toho župa počíta aj s cykloturistickou trasou okolo Domaše.

Doprava a cyklo

ROZVOJ CYKLODOPRAVY 2021

Zoznam podporených aktivít – 320-tisíc eur	eur
Projektová príprava pre realizáciu ďalších úsekov EuroVelo 11 na trase Prešov – Košice (Haniska, Kendice, Drienovská Nová Ves, Ličartovce, Janovík, Bretejovce, Seniakovce)	140 000
Pasportizácia cykloturistických trás	60 000
Projektová príprava pre cykloprepojenie Vysokých Tatier a Slovenského raja (Poprad, Gánovce, Hozelec, Švábovce)	60 000
Koncepcia cyklistických destinácií v Prešovskom kraji – Šariš a Levoča	35 000
Informačné materiály o strategických a koncepčných dokumentoch	10 000

Zoznam podporených aktivít – 500-tisíc eur	eur
Projektová príprava pre výstavbu cykloturistickej trasy pútnického významu Levoča – Spišský Jeruzalem	150 000
EuroVelo 11 – príprava projektovej dokumentácie pre zvyšné obce na severnom úseku spojená s majetkovoprávnym vysporiadaním pozemkov	130 000
Skvalitnenie vybraných cykloturistických trás	100 000
EuroVelo 11 – majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pre účely výstavby cyklotrasy na vybraných úsekoch	90 000
Projektová príprava pre výstavbu cykloturistickej trasy okolo Domaše	30 000

Na slovensko-ukrajinskom pohraničí sa zlepši cykloinfraštruktúra, a to v rámci cezhraničného projektu. Na slovenskej strane sa zmodernizuje vyše šesť kilometrov cyklotrás a vybudujú sa prvky cykloinfraštruktúry - inteligentné cykloprístrešky (Ulič, Stakčín) a oddychové zóny (Ulič).

LETNÉ TURISTICKÉ SPOJENIA

Pre domácich a zahraničných turistov sú aj v tejto letnej sezóne pripravené viaceré turistické spojenia v hromadnej doprave.

V ľubovnianskom regióne a pod Tatrami sa posilnila trasa **Poprad – Tatry – Stará Ľubovňa – Muszyna**. Na tej

premávajú od 3. júla do 5. septembra počas víkendov dva páry cezhraničných vlakových spojení. Nadväzujú

na ne autobusové spoje, ktoré turistov odvezú až na **Červený Kláštor**. V rámci mestskej hromadnej dopravy mesta Stará Ľubovňa zase návštevníkov v danom termíne prepravujú autobusy na **Ľubovniansky hrad**.

V rámci špeciálneho letného spojenia premávajú v okrese Vranov nad Topľou dva autobusové spoje na trase **Hanušovce nad Topľou – Domaša**. Turistov odvezú na rekreačnú oblasť Dobrá počas celých letných prázdnin.

Počas leta od piatku do nedele premávajú tiež dva páry cezhraničných letných vlakových spojení z **Medzilaboriec do poľského Luptkówa/Sanoku** a späť. Na spojenie priamo nadväzuje turistický autobus **Horný Zemplín** na trase **Medzilaborce – Svidník**. Umožňuje spoznať za jeden deň umenie, architektúru, kultúru, históriu a gastronómiu krajného cípu Severovýchodu Slovenska. Návštevníkov zastávkami sprevádza skúsený sprievodca. Spoj premáva počas sobôt a nedeľ od 1. júla do 19. septembra.

Slovenské Santiago de Compostela

Svätomariánska púť prináša Evanjelizačnú cestu

Zatraktívnenie územia, rozvoj cestovného ruchu, ale i tvorbu pracovných miest prináša vlajkový projekt PSK Svätomariánska púť („Svetlo z východu“), ktorý sa v kraji úspešne implementuje vďaka novým iniciatívam a produktom pútnického turizmu.

Jednou z jeho nových propagačných aktivít je Evanjelizačná cesta, ktorá prepája najvýznamnejšie mariánske pútnické miesta v kraji a ponúka turistický zážitok i duchovnú obnovu. Začína v Ľutíne, pokračuje cez Jakubovu Voľu, Lačnov, Dúbravu, Spišskú Kapitulú až do Levoče a na Mariánsku horu. V polovici júna bola realizovaná jej testovacia verzia. Mala šesť úsekov a prinášala šesť tém na zamyslenie. Počas šiestich dní prešli pútnici 75 kilometrovú trasu.

Mons. Ján Kuboš, pomocný biskup Spišskej diecézy
„Mariánske pútnické miesta sa takýmto spôsobom viac spropagujú.“

Viktória Vavreková, pútnička
„Je to pre mňa výzva, keďže je to dosť náročné aj z toho turistického hľadiska.“

Michal Pavlovský, pútnik

„Veľmi odporúčam, či je veriaci – neveriaci. Fakt obdivovať túto nádheru, ktorú Pán Boh stvoril, je veľmi nádherné.“

Svätomariánska púť („Svetlo z východu“) je vlajkový projekt PSK, ktorý získal na podporu svojich aktivít v rámci cezhraničného programu Interreg 2,1 miliónov eur. Za posledné tri roky sa vďaka tomu dobudovala infraštruktúra na štyroch významných pútnických miestach v kraji - v Levoči, Litmanovej, Ľutíne a Gaboltove.

1. august**PREHLIADKA RUSÍNSKYCH
A ŠARIŠSKÝCH PIESNÍ
V SKANZENE**

Šarišské múzeum v Bardejove

3. - 31. august**NEZNÁME FARBY OSOBNOSTÍ**– výstava portrétov rómskych osobností
Vihorlatské múzeum v Humennom**júl/august****LEONARDO DA VINCI –
STROJE A INÉ**Stanislav Lajda – Posledná
večera, Leonardo z Vinci
Tatranská galéria v Poprade**6. august****TALKSHOW MÓRIC BEŇOVSKÝ**Lubovnianske múzeum
– hrad v Starej Ľubovni**13. – 14. august****UM UM FESTIVAL 2021**– **multižánrový festival**
Lubovnianska knižnica
v Starej Ľubovni**14. august****PULS**
– **reprezentačný koncert**
Hencovce**25. – 27. august****LETNÝ DIVADELNÝ
FESTIVAL**

Kežmarský hrad

13. august**DENNÝ TÁBOR**Vihorlatská
knižnica
v Humennom

TOP AKCIE LETA

25. august**ŽIVÍ A MŔTVI – SLOVO AKO ZBRAŇ**– výstava pri príležitosti 77. výročia SNP
a KDO

Podduklianska knižnica vo Svidníku

26. august**ČAJ O PIATEJ U RÁKOCIHO**– Voľnočasové aktivity uhorskej šľachty
Krajské múzeum v Prešove**27. august****LETNÁ ČITÁREŇ IV.**– prednáška pri príležitosti 77. výročia
SNP vojnového historika Marcela
Maniaka

Podtatranské múzeum v Poprade

28. august**KROK DO MINULOSTI**– výstava výstroje a výzbroje nemeckých
a sovietskych vojakov
Hornozemplínska knižnica
vo Vranove nad Topľou**10. – 15. august****WORKSHOP PRE PROFESIONÁLNYCH
A AMATÉRSKYCH ASTRONÓMOV**

Roztoky, POS vo Svidníku

19. august**KREATÍVNY WORKSHOP
„SKICA-MODEL-OBJEKT“**– o procese vzniku sochárskych diel či plastík
Šarišská galéria v Prešove**22. august****KAŠTIEĽSKE LETO V HANUŠOVCIACH**

Kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou

23. august**JESUS CHRIST
SUPERSTAR**Divadlo Jonáša
Záborského
v Prešove**30. august****SNP - VÝSTAVA KNÍH**
Podtatranská knižnica
v Poprade

Kompletný program kultúrnych organizácií PSK nájdete na weboch a sociálnych sieťach jednotlivých zariadení.

**Pošlite nám foto z podujatí našich kultúrnych inštitúcií
a vyhrajte propagačný balíček PSK****letná
Súťaž**súťaž trvá do 15.9.2021
svoje fotografie posielajte na:f Presovskyykraj
✉ sutaz@vucpa.skpodmienky súťaže sú zverejnené na www.vucpa.sk

Foto: zdroj: KOČR Severovýchod Slovenská, autor: Mária Maceková | Ľubovnianske múzeum